

POSTANOWIENIE

Dnia 20 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maciej Pacuda

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania G. Sp. z o.o. w W. (poprzednio G. Sp. z o.o. w O.)
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O.
z udziałem zainteresowanych: D. K., R. Sp. z o.o. w W. Syndyka Masy
Upadłościowej K.. Sp. z o.o. w O., Prokuratora Okręgowego w O.
o ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 20 sierpnia 2020 r.,
zażalenia organu rentowego na wyrok Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 18 czerwca 2019 r., sygn. akt III AUa (...), III AUz (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z 20 października 2014 r. stwierdził, że D. K. podlegał u płatnika G. sp. z o. o. z siedzibą w O. (obecnie G. Spółka z o.o. w W.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu, chorobowemu jako pracownik w okresie wskazanym w decyzji.

Wyrokiem z 8 czerwca 2017 r., V U (...) Sąd Okręgowy w O. w V Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych przy udziale D. K., R. Spółki z o.o. w W. Syndyka Masy Upadłości K.. Spółki z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w O.,

Prokuratora Prokuratury Okręgowej w O. oddalił odwołanie od powyższej decyzji wniesione przez G. sp. z o.o. z siedzibą w O. (obecnie G. Spółka z o.o. w W.) i zasądził od odwołującego się na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz przyznał od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego R. K. kwotę 60 zł z doliczeniem 23% podatku VAT tytułem wynagrodzenia kuratora j R. Spółki z o.o. w W.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 18 czerwca 2019 r., III AUa (...) na skutek apelacji G. Sp. z o.o. w W. (poprzednio G. Sp. z o.o. w O.) uchylił powyższy wyrok, zniósł postępowanie i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w O. Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego i zażaleniowego.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny podniósł, że w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji wystąpił brak organu powołanego do reprezentowania wnioskodawcy. Jedyne członek zarządu spółki A. B. został skutecznie odwołany w dniu 22 kwietnia 2016 r. Odwołująca się spółka nie miała zatem organu powołanego do jej reprezentowania, w związku z czym wystąpiła przyczyna nieważności postępowania określona w art. 379 pkt 2 k.p.c.

Sąd Apelacyjny wskazał, że złożona w dniu 22 kwietnia 2016 r. rezygnacja członka zarządu A. B. z pełnionej funkcji nie spowodowała skutku prawnego w postaci ustania jego członkostwa w zarządzie. Oświadczenie o rezygnacji wspólnika będącego jedynym członkiem zarządu odwołującej się spółki nie zostało bowiem złożone w formie aktu notarialnego, jak wymaga tego art. 210 § 2 k.s.h. Jednak skutki podjętej 22 kwietnia 2016 r. uchwały nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników odwołującej się spółki o odwołaniu A. B. z funkcji członka zarządu spółki powodują, w ocenie Sądu Apelacyjnego, że wraz z ustaniem funkcji A. B. jako członka zarządu spółki, spółka przestała mieć zarząd. Sąd Apelacyjny wskazał, że dla skuteczności podjęcia tej uchwały nie była wymagana forma aktu notarialnego, ponieważ art. 210 § 2 zdanie 2. k.s.h. dotyczy czynności prawnych między wspólnikiem a reprezentowaną przez niego spółką. Wskazana uchwała zgromadzenia wspólników z 22 kwietnia 2016 r. nie odwoływała się w swojej treści ani uzasadnieniu do rezygnacji z pełnienia funkcji członka zarządu. Jako powód podjęcia uchwały podano sytuację zdrowotną członka zarządu i problemy z

wykonywaniem jego mandatu. Sąd Apelacyjny stwierdził, że późniejsza uchwała zgromadzenia wspólników z dnia 18 maja 2017 r. o odwołaniu członka zarządu A. B., zawarta w formie aktu notarialnego była prawnie obojętna, gdyż dotyczyła osoby, która przestała być członkiem zarządu w dniu 22 kwietnia 2016 r. Z treści tej późniejszej uchwały wynika, że została ona podjęta „z ostrożności”, na wypadek nieuznania, że odwołanie ze składu zarządu było skuteczne na podstawie uchwały wcześniejszej.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył w całości zażaleniem pełnomocnik organu rentowego i wniósł o jego uchylenie. W treści zwięzłego zażalenia wskazał, że przyczyna uchylenia zaskarżonego wyroku (utrata zarządu, tj. organu upoważnionego do reprezentacji spółki) nie przekonuje strony pozwanej z uwagi na brak elementarnej logiki i konsekwencji w rozumowaniu Sądu Apelacyjnego. Skarżący wskazał, że dzieląc tok rozumowania Sądu Apelacyjnego, powstaje pytanie o podstawę umocowania pełnomocnika odwołującego się do złożenia apelacji. Przy ustaleniach Sądu Apelacyjnego nie miałyby miejsca skuteczne wniesienie apelacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie, czemu Sąd Najwyższy dał już wyraz w wydanym w sprawie między tymi samymi stronami postanowieniu z 5 marca 2020 r., III UZ 53/19 (niepublikowane).

W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że środek odwoławczy unormowany w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. nie służy ocenie prawidłowości czynności procesowych sądu podjętych w celu wydania rozstrzygnięcia co do istoty sprawy ani także zaprezentowanego przez ten sąd poglądu na temat wykładni prawa materialnego mającego zastosowanie w sprawie. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2014 r., II CZ 117/13, LEX nr 1458823). Zażalenie przewidziane w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. jest skierowane przeciwko uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, a więc ocenie może być poddany jedynie ewentualny błąd sądu odwoławczego przy kwalifikowaniu określonej sytuacji procesowej jako odpowiadającej powołanej podstawie orzeczenia

kasatoryjnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2014 r., IV CZ 120/13, LEX nr 1436080). Rolą Sądu Najwyższego w postępowaniu zażaleniowym - gdy przyczyną orzeczenia uchylającego była nieważność postępowania - jest zbadanie czy sąd drugiej instancji prawidłowo pojmował przyczynę uzasadniającą zniesienie zaskarżonego orzeczenia i czy jego merytoryczne stanowisko uprawniało do podjęcia takiej decyzji procesowej.

W drugiej kolejności Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że zażalenie wniesione przez profesjonalnego pełnomocnika, zwłaszcza do Sądu Najwyższego, powinno być przygotowane zgodnie z regułami sztuki prawniczej, rzetelnie i wyczerpująco. Tymczasem pełnomocnik organu rentowego nie powołał w zażaleniu jakichkolwiek zarzutów, ograniczając się jedynie do wniosku i kilkuzdaniowego uzasadnienia. Zdaniem pełnomocnika organu rentowego argumentacja Sądu Apelacyjnego nie przekonuje, bowiem opiera się na rzekomym założeniu o braku organów spółki, a nadto Sąd drugiej instancji nie wyjaśnił umocowania pełnomocnika „G.” Sp. z o.o. do złożenia apelacji. Nie jest to argumentacja, której należałoby oczekiwać o profesjonalisty, zwłaszcza że zaprezentowany powyżej wywód pomija dorobek judykatury wypracowany w stanach faktycznych zbliżonych do ustalonego w sprawie. Skarżący ograniczył się do przedstawienia własnego stanowiska, które odbiega od utrwalonego poglądu odnośnie do sytuacji związanej z utratą przez osobę prawną jej organów. Sąd Apelacyjny dostrzegł zmianę polegającą na wykreśleniu z rejestru jedyne go członka zarządu, co oznacza, że w dniu rozprawy i w dniu ogłoszenia wyroku przez Sąd Okręgowy spółka nie posiadała organu uprawnionego do jej reprezentacji (o tym fakcie nie informował także pełnomocnik ją reprezentujący). W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że brak organu powołanego do reprezentowania strony stanowi przyczynę nieważności postępowania niezależnie od tego, czy w jej imieniu działał pełnomocnik (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 7 listopada 2006 r., I CSK 224/06, LEX nr 276251; z dnia 11 października 2011 r., V CSK 272/18, LEX nr 2763808).

Z powyższych względów zażalenie należało oddalić jako nieuzasadnione (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

